

Maija Koiviston kommentit

- Kielideprivaation huomioiminen kuulemisissa

Kuulemistilanteiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulisi eksplisiittisesti huomioida kielideprivaation mahdolliset vaikutukset. Kaikilla kuultavilla ei välttämättä ole yhtäläisiä kielellisiä mahdollisuuksia ilmaista kokemuksiaan, mikä vaikuttaa siihen, mitä tietoa kuulemisissa saadaan esiin. Tämä tulisi tunnistaa osana kuulemisten saavutettavuutta.

- Kuulemisten avoimuus ja osallistumisen rajaukset

Ehdotan selkeytettäväksi, ovatko kuulemiset avoimia vai rajattuja. Mikäli osallistujamäärää rajoitetaan, olisi hyvä avata perusteet sille, ketkä voivat tulla kuulluiksi ja millä kriteereillä valinnat tehdään.

Ehdotan myös pohdittavaksi avoimia kuulemistilaisuuksia; vastaavaa on toteutettu Kanadassa.

- Vaihtoehtoiset tavat osallistua ja tuottaa aineistoa

Viitottujen ja puhuttujen kielten rinnalla olisi hyvä tarkastella myös muita tapoja toteuttaa kuulemisia, esimerkiksi mahdollistaa kirjallisia vastauksia tai muita osallistujille luontevia ilmaisumuotoja. Tämä voi tukea osallistumista ja lisätä kuulemisten sisällöllistä monipuolisuutta.

- Kuurojen ontologioiden ja epistemologioiden huomioiminen

Kuulemisissa ja aineiston käsittelyssä tulisi huomioida, että kuurojen tiedonmuodostuksen tavat, kokemuksellisuus ja merkityksenannot voivat poiketa valtavirrasta. Näiden ontologisten ja epistemologisten lähtökohtien tunnistaminen on keskeistä kuulemisten laadun ja yhdenvertaisuuden kannalta.

- Kielikysymys ja aineiston arkistointi

Pidän tärkeänä, että viitottu aineisto arkistoidaan viitotussa muodossaan joko suoraan tai ”toistotulkkauksena” tai ”varjotulkkauksena”. Pelkkä kirjallinen tekstiaineisto ei välttämättä kata kaikkia viitotussa kielessä välittyviä merkityksiä. Sihteeristön tulee avata, millä perusteilla päätökset tehdään sen suhteen, arkistoidaanko viitottu materiaali, litteroitu teksti vai molemmat, ja miten varmistetaan viittomakielisen tiedon säilyminen osana aineistoa.